

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ODONTOLOGIJOS PRAKTIKOS IR BURNOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-1246 1, 2, 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3096(3) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PACIENTŲ TEISIŲ IR ŽALOS SVEIKATAI ATLYGINIMO ĮSTATYMO NR. I-1562 2 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3097(2)

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. balandžio 16 d. sprendimo Nr. SV-S-1371 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 ir 3 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 1, 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3096(3) (toliau – OPI projektas) ir pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1.1. Siūlytina atsisakyti OPI projekto 1 straipsnio, kadangi Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymu (toliau – OPI) nėra numatyta atsakomybė už padarytą odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaidą. OPI 8 ir 9 straipsniuose šiuo metu numatytas odontologo ir burnos priežiūros specialisto licencijos galiojimo sustabdymas arba panaikinimas už odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos klaidas ar atitinkamas šiuurškščias klaidas, priskirtinas odontologo ir burnos priežiūros specialisto teisės verstis odontologijos ar burnos priežiūros praktika įgyvendinimo ir panaikinimo sąlygoms, kaip numatyta OPI 1 straipsnio 2 dalies 2 punkte.

1.2. OPI projekto 4 ir 8 straipsniais siūloma OPI 2 straipsnį papildyti burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studento ir odontologijos studijų krypties studijų programos studento apibrėžtimis. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSI) 4 straipsnio 21 dalyje yra pateikta studento apibrėžtis, pagal kurią tai yra asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje pagal studijų programą arba doktorantūroje. OPI 2 straipsnio 25 dalyje nurodyta, kad kitos OPI vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos, be kita ko, MSI. Atsižvelgiant į tai, OPI projekto 4 ir 8 straipsniai yra pertekliniai ir jų atsisakytina. Be to, OPI projekto 8 straipsniu siūloma odontologijos studijų krypties studijų programos studento apibrėžties nuostata, kad tai yra asmuo, studijuojantis odontologijos studijų krypties studijų programos tik trečiame, ketvirtame ar penktame kursuose, nėra pagrįsta MSI ar OPI nuostatomis.

1.3. OPI projekto 3 straipsniu siūloma OPI 2 straipsnį papildyti burnos priežiūros studijų apibrėžtimi, o 7 straipsniu siūloma pakeisti OPI 2 straipsnio 18 dalyje numatytą odontologijos studijų apibrėžtį. OPI projekto 3 straipsnio siūlytina atsisakyti kaip perteklinio, o OPI projekto 7 straipsniu siūlytina ne keisti, o pripažinti netekusia galios OPI 2 straipsnio 18 dalį, nes MSI 4 straipsnio 22 dalyje jau pateikta studijų apibrėžtis, pagal kurią studijos yra asmens, įgijusio ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą, mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą arba disertacijos rengimas, be to, OPI projekto 3 ir 7 straipsniuose pateiktose apibrėžtyse numatytos nuostatos jau įtvirtintos OPI 3 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse bei 4 straipsnio 1–4 dalyse.

1.4. OPI projekto 5 straipsniu siūloma burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studento praktikos apibrėžtį siūlytina tikslinti šiais aspektais:

1.4.1. vietoj nuostatos „prižiūrimas specialisto“, iš kurios neaišku, kokios profesinės kvalifikacijos specialistas gali prižiūrėti burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentą, nurodyti „prižiūrimas odontologo arba burnos priežiūros specialisto“, kadangi burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentą praktikos metu pagal kompetenciją gali prižiūrėti abu šie sveikatos priežiūros specialistai;

1.4.2. siekiant užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų, kurias teikiant vykdomas studentų mokymas (atliekama studentų praktika), kokybę, būtina nustatyti burnos priežiūros studentų praktikos priežiūros tvarką, pavyzdžiui, kiek studentų gali prižiūrėti vienas odontologas ar burnos priežiūros specialistas, numatyti, kad jis privalo studentui, dalyvaujančiam teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, pavesti savarankiškai atlikti veiksmus, tik jei studento įgytos žinios ir įgūdžiai leis užtikrinti kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, numatyti studento pareigą atsisakyti atlikti šiuos veiksmus, jei jo įgytos žinios ir įgūdžiai neleidžia užtikrinti kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir kt. (analogiškai, kaip tai numatyta Medicinos rezidentūros studijų ir odontologijos rezidentūros studijų programų vykdymo reikalavimų ir priežiūros tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 144 „Dėl Medicinos rezidentūros studijų ir odontologijos rezidentūros studijų programų vykdymo reikalavimų ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“). Atsižvelgiant į tai, OPI projekto 5 straipsniu siūlomoje burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studento praktikos apibrėžtyje siūlytina numatyti, kad burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentas praktikos metu dalyvauja teikiant burnos priežiūros paslaugas sveikatos apsaugos ministro kartu su švietimo, mokslo ir sporto ministru nustatyta tvarka prižiūrimas odontologo arba burnos priežiūros specialisto.

1.5. Atsižvelgiant į šio nutarimo 1.4.2 papunktyje nurodytas priežastis, atitinkamai tikslintina OPI projekto 9 straipsniu siūloma odontologijos studijų krypties studijų programos studento praktikos apibrėžtis.

1.6. Pagal OPI 2 straipsnio 17 dalį odontologijos rezidentūra taip pat yra universitetinės odontologijos krypties studijos. Pagal OPI 2 straipsnio 8 dalį gydytojas odontologas rezidentas, prižiūrimas gydytojo odontologo rezidento vadovo ar gydytojo odontologo rezidento mentoriaus, dirba gydytoju odontologu rezidentu ir savarankiškai verčiasi odontologijos praktika pagal odontologijos rezidentūroje įgytas kompetencijas, nurodytas jam išduotame pakopinių kompetencijų patvirtinimo pažymėjime. Atsižvelgiant į tai, siekiant atskirties tarp odontologijos studijų krypties studentų ir savarankiškai odontologijos praktika besiverčiančių gydytojų odontologų rezidentų, OPI projekto 9 straipsniu siūlomoje odontologijos studijų krypties studijų programos studento praktikos apibrėžtyje skliaustuose nurodytina išimtis „odontologijos studijų (išskyrus odontologijos rezidentūrą) krypties studijų programos dalis, kurios metu odontologijos studijų krypties studijų programos studentas, prižiūrimas odontologo, praktinio mokymo tikslu dalyvauja teikiant odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugas“.

1.7. Tikslintinos OPI projekto 2, 6, 10 ir 11 straipsniuose siūlomos odontologijos ir burnos priežiūros praktikos klaidų ir atitinkamų šiurkščių klaidų apibrėžtys, kadangi praktikos klaidą netikslu apibrėžti kaip paslaugą – klaida gali būti padaryta teikiant paslaugas. Taip pat tikslintina ir šių apibrėžčių dalis „burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studento atliekamą praktiką prižiūrinčio specialisto veika, dėl jo netinkamos studento praktikos priežiūros sukėlusios pavojų ar padariusios žalą paciento sveikatai, bet nesukėlusios paciento negalios arba mirties“, nes netinkama studento praktikos priežiūra ir yra veika, o ne jos priežastis. Atsižvelgiant į tai ir siekiant nuostatos glaustumo ir aiškumo, siūlytina OPI projekte nurodyti, kad atitinkamai burnos priežiūros praktikos klaida ir odontologijos praktikos klaida yra burnos priežiūros specialisto arba odontologo veika, įskaitant netinkamą burnos priežiūros arba odontologijos studijų krypties studijų programos studento praktikos priežiūrą, dėl jo paties kaltės sukėlusios pavojų ar padariusios žalą paciento sveikatai, bet nesukėlusios paciento negalios arba mirties, o atitinkamai šiurkšti klaida – burnos priežiūros specialisto arba odontologo veika,

įskaitant netinkamą burnos priežiūros arba odontologijos studijų krypties studijų programos studento praktikos priežiūrą, dėl jo paties kaltės sukėlusį paciento negalią arba mirtį.

1.8. Pastebėtina, kad sveikatos apsaugos ministro patvirtintose gydytojo odontologo, gydytojų odontologų specialistų, gydytojo odontologo padėjėjo ir burnos higienisto medicinos normose apibrėžta šių asmens sveikatos priežiūros specialistų kompetencija nėra susijusi su studentų priežiūra. Taigi odontologo ar burnos priežiūros specialisto funkcijos, susijusios su studentų mokymo procesu asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo metu, sietinos ne su odontologo ar burnos priežiūros specialisto kompetencija ir praktikos kokybe, o su jo išipareigojimų pagal darbo sutartį su asmens sveikatos priežiūros įstaiga (toliau – ASPĮ), kurioje burnos priežiūros arba odontologijos studijų krypties studijų programos studentai atlieka praktiką, (darbo funkcijų) vykdymu. Vis dėlto studentų mokymo procesas vyksta asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, už kurių kokybę ir saugumą atsako studentą prižiūrintis odontologas ar burnos priežiūros specialistas, metu, todėl turi būti užtikrinta tinkama studentus prižiūrinčių odontologo ar burnos priežiūros specialisto profesinė kvalifikacija. Atsižvelgiant į tai bei įvertinus, kad odontologo ar burnos priežiūros specialisto praktikos klaida arba šiurkšti praktikos klaida, padaryta dėl netinkamos studento priežiūros, nėra tiesioginiai odontologo ar burnos priežiūros specialisto atlikti veiksmai, pasekmės, kylančios odontologui ir burnos priežiūros specialistui už netinkamą studentų priežiūrą, turėtų būti diferencijuojamos pagal tai, ar odontologo ar burnos priežiūros specialisto praktikos klaida arba šiurkšti praktikos klaida yra susijusi su odontologo ar burnos priežiūros specialisto nepakankama profesine kvalifikacija, ar, jai esant pakankamai, netinkamu darbo funkcijų (studento priežiūros vykdymo išipareigojimų) vykdymu. Pirmuoju atveju, siekiant užtikrinti pacientų saugumą, turėtų būti taikomas odontologo ar burnos priežiūros specialisto licencijos galiojimo sustabdymas. Antruoju atveju už kito asmens (studento) veiksmus odontologo ar burnos priežiūros specialisto licencijos galiojimo sustabdymas būtų nepagrįstas ir neproporcingas, todėl siekiant užtikrinti pacientų saugumą už darbo pareigų pažeidimus turi būti taikoma tinkamą išipareigojimų prižiūrėti studentus vykdymą užtikrinanti atsakomybė. Atsižvelgiant į tai, siūlytina OPĮ projektą papildyti OPĮ 8 straipsnio 1 dalies 5 punkto pakeitimu, kuriame būtų numatyta išimtis, kad odontologo ar burnos priežiūros specialisto licencija nėra stabdoma, jei odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaida ar šiurkšti klaida buvo padaryta dėl netinkamos odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studijų programų studento priežiūros jo praktikos metu, tačiau odontologo ar burnos priežiūros specialisto kompetencijos trūkumai nebuvo nustatyti. Taip pat OPĮ projektas papildytinas OPĮ 13 straipsnio keitimu, kuriuo būtų numatyta, jog profesinės kompetencijos vertinimo komisijai priėmus sprendimą, kad odontologas ar burnos priežiūros specialistas padarė odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaidą arba šiurkščią klaidą ir tai yra netinkama burnos priežiūros arba odontologijos studijų krypties studijų programos studento priežiūra, tačiau odontologo ar burnos priežiūros specialisto kompetencijos trūkumai nebuvo nustatyti, ši komisija kreipiasi į ASPĮ, kurioje buvo teikiamos odontologijos ar burnos priežiūros paslaugos, kurių metu padaryta praktikos klaida arba šiurkšti praktikos klaida, vadovą dėl odontologo ar burnos priežiūros specialisto galimo darbo pareigų pažeidimo tyrimo inicijavimo.

1.9. OPĮ projekto 5 straipsniu siūlomoje burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studento praktikos ir OPĮ projekto 9 straipsniu siūlomoje odontologijos studijų krypties studijų programos studento praktikos apibrėžtyse siūloma nustatyti, kad tai yra atitinkamos studijų programos dalis, kurios vykdymo metu atitinkamos krypties studijų programos studentas dalyvauja teikiant odontologinės priežiūros (pagalbos) arba burnos priežiūros paslaugas. Kadangi dalyvavimas teikiant odontologinės priežiūros (pagalbos) arba burnos priežiūros paslaugas ir yra studento praktikos atlikimas, OPĮ projekto 12 straipsniu siūlomame OPĮ 11 straipsnio 1 dalies 5 punkte kaip perteklinių atsisakytina žodžių „bei dalyvaujant odontologinės ar burnos priežiūros (pagalbos) paslaugų teikime“.

1.10. Atsižvelgiant į tai, kad ir kiti sveikatos mokslų studijų krypties studentai atlieka praktiką ASPĮ, siūlytina kartu su OPĮ projektu pateikti ir Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo, Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo,

Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo pakeitimo projektus, kuriuose būtų siūlomi analogiški nurodytiems šio nutarimo 1.7 ir 1.8 papunkčiuose pakeitimai (patikslinti atitinkamos praktikos klaidos ir šiurkščios praktikos klaidos apibrėžtis, numatyti, kad sveikatos apsaugos ministras kartu su švietimo, mokslo ir sporto ministru nustato studento priežiūros tvarką, ir numatyti licencijos galiojimo sustabdymo dėl praktikos klaidų išimtį, kai klaidos padarytos dėl netinkamos studento praktikos priežiūros).

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3097(2), nes siūlomi teisinio reguliavimo pakeitimai yra pertekliniai. Pagal Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 16 straipsnį asmens sveikatos priežiūros paslaugas gali teikti tik licencijas turintys asmens sveikatos priežiūros specialistai. Atsižvelgiant į tai bei į Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 11 straipsnio nuostatą, leidžiančią sveikatos priežiūros įstaigose, kuriose mokomi sveikatos priežiūros specialistai, įtraukti pacientą jo sutikimu į mokymo procesą, taip pat į OPI projekto 2, 6, 10 ir 11 straipsniais siūlomas odontologijos ir burnos priežiūros praktikos klaidų ir atitinkamų šiurkščių klaidų apibrėžtis (pagal kurias už studento veiksmus atsako jį prižiūrintis odontologas ar burnos priežiūros specialistas), darytina išvada, kad studentai ASPĮ praktikos metu atlieka veiksmus, kurie yra asmens sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų juos prižiūrinčio licencijuoto asmens sveikatos priežiūros specialisto, dalis. Taigi Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio 6 dalies nuostata, kad žala atlyginama, jeigu nustatoma, jog teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas paciento sveikatai yra padaryta žala ir kad tai nėra neišvengiama žala, apima ir žalą, padaromą odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentui atliekant praktiką ASPĮ.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras